

Katowice, 6 maja 2021 r.

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Znak: WK-610/44/4/20/21

Pani
Anna Pilarczyk
Burmistrz Miasta i Gminy
Ogrodzieniec

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od dnia 25 listopada 2020 r. do dnia 5 lutego 2021 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta i Gminy Ogrodzieniec** za okres od 1 stycznia 2016 r. do 5 lutego 2021 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 8 marca 2021 r. przez Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec oraz Skarbnika Miasta i Gminy Ogrodzieniec, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie zaciągania zobowiązań pieniężnych:

- *W 2020 r. zaciągnięto zobowiązanie pieniężne na łączną kwotę 64.097,17 zł wobec wykonawcy zadania inwestycyjnego pn. „Utworzenie gminnego żłobka – „Jurajskie Maluszki w Ogrodzieńcu” (realizowanego na podstawie umowy nr ZPG.272.9.2019 z dnia 17 października 2019 r.) polegające na zleceniu temu wykonawcy robót dodatkowych, pomimo braku zaplanowania środków na ten cel w zatwierdzonym planie finansowym Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec.*

Działaniem tym naruszono art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), zgodnie z którym kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki. Stosownie natomiast do art. 46 ust. 1 tej samej ustawy, jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o wydatki na wynagrodzenia i uposażenia, składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, inne składki i opłaty obowiązkowe oraz płatności wynikające z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich.

W okresie od 3 stycznia 2020 r. do 25 lutego 2020 r. spisano siedem protokołów konieczności i jedną notatkę służbową do umowy nr ZPG.272.9.2019 z dnia 17 października 2019 r., zgodnie z którymi przewidywana łączna wartość robót dodatkowych, oszacowana przez inspektora nadzoru w opracowanych przez niego kosztorysach inwestorskich, wynosiła 64.097,17 zł.

Roboty dodatkowe wskazane w ww. dokumentach były realizowane w okresie od stycznia do kwietnia 2020 r. zgodnie z zapisami w dzienniku budowy prowadzonym do ww. zadania. Zgłoszenia robót budowlanych do odbioru, zgodnie z wpisem do dziennika budowy kierownik budowy dokonał w dniu 7 kwietnia 2020 r. Natomiast pismo wykonawcy w sprawie zgłoszenia do odbioru końcowego przedmiotu umowy nr ZPG.271.9.2019 wpłynęło do Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec w dniu 16 kwietnia 2020 r. W dniu 24 kwietnia 2020 r. komisja odbiorcza odebrała obiekt z usterkami nieuniemożliwiającymi użytkowanie obiektu i sporządziła wykaz zaistniałych usterek. Ostatecznego końcowego odbioru robót dokonano w dniu 17 lipca 2020 r.

Całość robót podstawowych (objętych umową nr ZPG.272.9.2019 z dnia 17 października 2019 r.) zrealizowanych przez wykonawcę zarówno w 2019 r., jak i w 2020 r. oraz robót dodatkowych została ustalona w kosztorysie powykonawczym z dnia 18 maja 2020 r.

Ponadto w dniu 17 lipca 2020 r. pomiędzy zamawiającym i wykonawcą zawarto porozumienie, w którym w § 1 ust. 2 potwierdzono, że „w ramach prowadzonych prac wykonawca wykonał prace objęte zamówieniem podstawowym, a także prace dodatkowe za zgodą zamawiającego, które zostały opisane w załączniku nr 1 do porozumienia, tj. kosztorysu powykonawczego zatwierdzonego przez strony”.

Wartość faktury nr 2/7/2020 (z uwzględnieniem korekty do faktury) z dnia 17 lipca 2020 r. wynikała z potrącenia z kwoty ww. kosztorysu powykonawczego – kwoty już zapłaconej przez zamawiającego w 2019 r.

Za wykonane roboty wykonawca wystawił fakturę VAT nr 2/7/2020 z dnia 17 lipca 2020 r. na kwotę 234.371,17 zł, która dotyczyła wartości robót dodatkowych (zleconych ww. protokołami i notatką) oraz wartości robót podstawowych (objętych umową nr ZPG.272.9.2019 z dnia 17 października 2019 r.) wykonanych przez wykonawcę zadania w 2020 r. Faktura została sprawdzona, zatwierdzona do wypłaty i zapłacona w dniu 3 sierpnia 2020 r.

Powyższe okoliczności świadczą o tym, że do dnia sporządzenia kosztorysu powykonawczego tj. 18 maja 2020 r., zostały zlecone i wykonane roboty dodatkowe wymienione w protokołach konieczności, a następnie zaakceptowane i opłacone w dniu 3 sierpnia 2020 r.

Złożenie przez strony oświadczeń woli na ww. dokumentach w opisanych okolicznościach – w świetle art. 65 ustawy Kodeks cywilny – uznać należy za zawartą „umowę”, rodzącą skutki cywilnoprawne właściwe dla umowy jako dwustronnej czynności prawnej.

Zadanie było realizowane w dziale 855 „Rodzina”, rozdziale 85505 „Tworzenie i funkcjonowanie żłobków”, w paragrafie 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”. Do dnia 24 lutego 2020 r. plan w tej podziałce budżetowej wynosił 0,00 zł. Zwiększeń planu w ww. podziałce budżetowej dokonywano zarządzeniami Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec.:

- Nr 393/2020 z dnia 25 lutego 2020 r. o kwotę 250,00 zł.*
- Nr 403/2020 z dnia 6 marca 2020 r. o kwotę 14.800,00 zł,*
- Nr 543/2020 z dnia 17 lipca 2020 r. o kwotę 239.521,17 zł,*
- Nr 565/2020 z dnia 31 lipca 2020 r. o kwotę 3.400,00 zł,*
- Nr 615/202016 z dnia września 2020 r. o kwotę 258.400,00 zł.*

W dniu 16 września 2020 r. zarządzeniem Nr 618/2020 dokonano zmniejszenia planu o kwotę 242.921.17 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec: „Protokoły konieczności oraz notatka służbowa nie mogą być źródłem zaciągnięcia zobowiązań finansowych przez samorządową jednostkę budżetową, o których mowa w art. 261 ustawy o finansach publicznych. Protokół konieczności może być co najwyżej podstawą do sporządzenia odpowiedniego aneksu do już obowiązującej umowy lub zawarcia nowej umowy/zlecenia. Protokół konieczności jest dokumentem odzwierciedlającym stan faktyczny istniejący w toku realizacji wykonywanego zadania i dotyczy wyłącznie ustalenia zdarzeń, które są konieczne do jego prawidłowej realizacji, nie mając jednocześnie jakichkolwiek cech wywoływania skutków prawnych, gdyż odnosi się jedynie do wyrażania zdarzeń rzeczywistych i faktycznych, nie rodząc skutków oświadczeń woli stron”.

Stosownie do art. 353 ust. 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r., poz. 1145 z późn. zm.), zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić.

Z powyższego wynika, że zobowiązanie jest to zatem stosunek prawny, który powstaje między wierzycielem (podmiotem uprawnionym do żądania spełnienia świadczenia) a dłużnikiem (podmiotem obowiązującym do spełnienia świadczenia). Dla skutecznego powstania zobowiązania, wymagany był zgodny zamiar obu stron, skierowany na wywołanie powstania określonych skutków prawnych. Aby istniało zobowiązanie muszą istnieć łącznie trzy elementy, mianowicie: podmioty, między którymi zobowiązanie istnieje, jego przedmiot oraz treść zobowiązania. Biorąc pod uwagę przedstawiony stan faktyczny, wszystkie te elementy w wyżej opisanych dokumentach wystąpiły.

Protokoły konieczności i notatka służbowa zostały podpisane przez przedstawiciela wykonawcy, Kierownika Referatu Inwestycji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, Inspektora Nadzoru i zatwierdzone z upoważnienia Burmistrza przez p. Magdalenę Sitek – Zastępcę Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Kosztorys powykonawczy został zatwierdzony przez inspektora nadzoru.

Kontrolę wstępną ww. faktury wykonał p. Arkadiusz Ilski – Skarbnik Miasta i Gminy, a zatwierdziła do wypłaty p. Anna Pilarczyk – Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec w zakresie zaciągania zobowiązań pieniężnych do wysokości kwot wydatków określonych w planie finansowym jednostki, stosownie do art. 261 i art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej samej ustawy.

W zakresie dotacji dla jednostek spoza sektora finansów publicznych:

- W przeprowadzonych w latach 2017 - 2018 otwartych konkursach ofert na realizację zadań w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn. „Organizacja i prowadzenie w zorganizowanej grupie sportowej działań sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec”, na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 r. z późn. zm.), stwierdzono, że:

➤ w latach 2017 i 2018 przyjęto jako prawidłowe oferty złożone przez Klub Sportowy Giebło o dotacje w wysokości 30.000,00 zł (w każdym roku), które zawierały nieprawidłowo wypełnione pozycje dotyczące:

- kalkulacji przewidywanych kosztów, gdzie nie wliczono do całkowitych kosztów realizacji zadania kosztów wkładu własnego w wysokości 3.900,00 zł (pkt 8 ofert),
- przewidywanych źródeł finansowania zadania publicznego (pkt 9 poz. 4 ofert), gdzie wskazano udział kwoty dotacji w całkowitych kosztach zadania jako 100%, bez uwzględnienia udziału własnego/rzeczowego.

➤ w latach 2017 - 2018 przyjęto jako prawidłowe rozliczenie dotacji przekazanych w każdym roku w wysokości 30.000,00 zł dla Klubu Sportowego Giebło, pomimo iż z przedłożonych sprawozdań oraz załączonych do sprawozdań dokumentów (rachunków/faktur), nie wynikało, aby w ww. latach poniesiono wydatki związane z realizacją zadań na organizację i prowadzenie w zorganizowanej grupie sportowej działań sportowo-rekreacyjnych dla dzieci w zakresie piłki nożnej.

Z dokumentów załączonych do rozliczenia dotacji wynikało, że środkami z dotacji pokryto wydatki związane z funkcjonowaniem na terenie gminy drużyny piłkarskiej KS Giebło biorącej udział w rozgrywkach ligowych.

Ponadto stwierdzono, że składane przez KS Giebło sprawozdania końcowe z realizacji zadania obejmowały tylko rozliczenie poniesionych wydatków w roku 2017 - w okresie od 1 lipca do 15 grudnia 2017 r., a w roku 2018 - w okresie od 1 lipca do 30 listopada 2018 r. Rozliczenie wydatków do dnia 30 czerwca 2017 r. i 2018 r. przedstawiono w sprawozdaniach częściowych złożonych odpowiednio w dniu 30 czerwca 2017 r. i 29 czerwca 2018 r. Powyżej opisany sposób sporządzania sprawozdań spowodował niezgodności w zakresie rozliczenia dotacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami kosztów zaprezentowanymi w sprawozdaniach częściowych i końcowych (po zsumowaniu danych), a przedstawionymi kosztami w ofertach i umowach na realizację zadań.

Powyższe stwierdzono w zakresie:

➤ sprawozdania końcowego z realizacji zadania za okres od 1 lipca do 15 grudnia 2017 r., w którym stwierdzone rozbieżności pomiędzy kwotami wykazanymi z cz. II. – Sprawozdanie z wykonania wydatków/rozliczenie wydatków/rodzaje kosztów, a kwotami wynikającymi ze zliczenia poszczególnych rodzajów kosztów zestawienia rachunków/faktur dotyczyły:

- poz.: 1.2 – sprzęt sportowy – w części II sprawozdania rozliczono z dotacji kwotę 3.353,96 zł, natomiast z zestawienia rachunków i faktur wynikało, iż z dotacji rozliczono 2.829,55 zł, a z innych środków w wysokości 22,50 zł,

- poz. 1.3 – przygotowanie boiska do zawodów sportowych - w części II sprawozdania rozliczono z dotacji kwotę 1.381,68 zł, natomiast z zestawienia rachunków i faktur wynikało, iż z dotacji rozliczono 2.322,27 zł,

- poz. 1.4 – rozgrywki sportowe - w części II sprawozdania rozliczono z dotacji kwotę 7.451,02 zł, natomiast z zestawienia rachunków i faktur wynikało, iż z dotacji rozliczono 7.053,43 zł.

Pomimo rozbieżności w sprawozdaniu, rozliczono dotację w pełnej wysokości 30.000,00 zł.

➤ sprawozdania częściowego z realizacji zadania za okres od 1 lutego do 30 czerwca 2018 r., w którym stwierdzone rozbieżności pomiędzy kwotami wykazanymi w części II. - Sprawozdanie z wykonania wydatków/rozliczenie wydatków/rodzaje kosztów, a kwotami wynikającymi ze zliczenia poszczególnych rodzajów kosztów z zestawienia rachunków/faktur dotyczyły:

- poz.: 1.2 – sprzęt sportowy - w części II sprawozdania rozliczono z dotacji kwotę 5.174,69 zł, natomiast z zestawienia rachunków i faktur wynikało, iż z dotacji rozliczono kwotę 5.314,88 zł,
- poz. 1.3 – przygotowanie boiska do zawodów sportowych – w części II sprawozdania rozliczono z dotacji kwotę 4.060,77 zł, natomiast z zestawienia rachunków i faktur wynikało, iż z dotacji rozliczono 3.642,19 zł,
- poz. 1.4 – rozgrywki sportowe – w części II sprawozdania rozliczono z dotacji kwotę 6.048,31 zł, natomiast z zestawienia rachunków i faktur wynikało, iż z dotacji rozliczono kwotę 6.333,69 zł.

W sprawozdaniu końcowym z realizacji zadania za okres od 1 lipca do 30 listopada 2018 r. także stwierdzono rozbieżności w opisanym powyżej zakresie w poz.: 1.4 – rozgrywki sportowe (różnica 35,36 zł).

Zgodnie ze sprawozdaniami za 2018 r. (częściowym i końcowym) rozliczono dotację w wysokości 30.000,00 zł, natomiast w zestawieniach rachunków/faktur stanowiących części sprawozdania częściowego i końcowego rozliczono wydatki poniesione na realizację zadania w łącznej kwocie 29.656,89 zł.

Sprawozdania za 2017 r. i 2018 r. zostały przyjęte bez uwag, co potwierdzono w pismach przekazanych do księgowości w celu rozliczenia ww. dotacji z dnia 31 grudnia 2017 r. oraz z dnia 30 grudnia 2018 r. Pisma przygotował i podpisał pracownik merytoryczny, do obowiązków którego należało m.in. rozliczanie dotacji, zatrudniony na stanowisku ds. społecznych i sportu - Pełnomocnik Burmistrza do realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Ogrodzieńcu.

Stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.), organizacje pozarządowe przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego zobowiązują się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie odpowiednio o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego. W myśl art. 17 pkt 3 ww. ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania. Zgodnie natomiast z art. 251 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona, albo, w przypadku gdy odrębne przepisy stanowią o sposobie udzielenia i rozliczenia dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach.

Zadania w zakresie opiniowania ofert złożonych w konkursach należały w 2017 r. do komisji konkursowej powołanej zarządzeniem Nr 346/2017 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 18 stycznia 2017 r., natomiast w 2018 r. do komisji konkursowej powołanej zarządzeniem Nr 518/2018 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 22 stycznia 2018 r. Ustalenia prac komisji konkursowych w zakresie badania i oceny ofert zawarto odpowiednio w protokołach z prac komisji z dnia 26 stycznia 2017 r. i 25 stycznia 2018 r.

- W 2019 r. przyjęto jako prawidłowe sprawozdania złożone przez Klub Sportowy Giebło, w których ujęto wydatki na opłacenie opłat regulaminowych - upomnień w postaci żółtych kartek oraz wydatki poniesione na opłaty za zawodników, pomimo iż zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Nr VII/45/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadań z zakresu rozwoju sportu na terenie Gminy Ogrodzieniec, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr VIII/62/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 9 kwietnia 2019 r., dotacja nie mogła być przeznaczona m.in. na koszty transferów zawodników, zapłaty kar nałożonych na klub sportowy lub na zawodnika tego klubu.

Powyższym naruszono warunki i zasady rozliczania dotacji określone w ww. uchwałach Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu oraz w ogłoszeniu o konkursie ustalonym w zarządzeniu Nr 71/2019 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 14 marca 2019 r., a także postanowienia zawartych ww. umów w związku z art. 221 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 1 w związku z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2018 r., poz. 1263 z późn. zm.), klub sportowy, działający na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, nie działający w celu osiągnięcia zysku, może otrzymywać dotację celową z budżetu tej jednostki na podstawie uchwały organu stanowiącego, z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w zakresie udzielania dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku.

Ze złożonych sprawozdań (częściowego i końcowego) z wykonania zadania oraz kopii faktur i rachunków dokumentujących poniesione przez Klub Sportowy Giebło wydatki na realizację zadań wynikało, że rozliczając ww. zadanie przyjęto do rozliczenia m.in.:

- wydatki poniesione na opłacenie opłat regulaminowych - upomnień w postaci żółtych kartek nałożonych na zawodników rozgrywek w 2019 r. w łącznej kwocie 350,00 zł,
  - wydatki poniesione na opłaty za zawodników w łącznej kwocie 600,00 zł
- (przelew z 5 sierpnia 2019 r. w wys. 150,00 zł do Podokręgu Piłki Nożnej w Olkuszu – opłata za zawodnika i przelew z 5 sierpnia 2019 r. w wys. 150,00 zł do Małopolskiego ZPN – opłata za zawodnika, przelew z 5 sierpnia 2019 r. w wys. 150,00 zł Małopolski ZPN – opłata za zawodnika i przelew z 5 sierpnia 2019 r. w wys. 150,00 zł do Podokręgu Piłki Nożnej w Olkuszu – opłata za zawodnika).

Mając na uwadze brak możliwości finansowania z dotacji „transferu zawodników” w trakcie kontroli pracownicy Urzędu nie wyjaśnili czy wskazane w rozliczeniu „opłaty za zawodnika” nie dotyczyły tych właśnie czynności.

Ponadto stwierdzono, że złożone przez Klub Sportowy Giebło sprawozdania końcowe z realizacji zadania obejmowały tylko rozliczenie poniesionych wydatków poniesionych w okresie od 1 lipca do 30 listopada 2019 r., natomiast rozliczenie wydatków za okres od dnia 5 kwietnia do 30 czerwca 2019 r. przedstawiono w sprawozdaniu częściowym złożonym w dniu 25 lipca 2019 r.

Powyżej opisany sposób sporządzania sprawozdań, oraz brak kontroli wysokości zestawionych/zsumowanych wydatków z obu sprawozdań spowodował przekroczenie dopuszczonego w umowie 20% przesunięcia między kosztami rozliczonymi w sprawozdaniu. Dotyczyło to następujących kosztów:

- organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach (poz. 2) – zgodnie z umową w poz. 2 zaplanowano koszty w wysokości 12.100,00 zł, rozliczono kwotę 17.010,70 zł,
- obsługi księgowej (poz. 4) – zgodnie z umową w poz. 4 zaplanowano koszty w wysokości

- 1.000,00 zł, rozliczono kwotę 1.722,00 zł,
- innych wydatków związanych z realizacją zadania (poz. 5) – w umowie nie przewidziano takich kosztów, rozliczono kwotę 1.217,17 zł.

Zgodnie z § 5 pkt 1 umowy z dnia 4 kwietnia 2019 r., jeżeli suma wydatków finansowanych z dotacji w danej kategorii kosztów wykazana w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego nie jest równa sumie kosztów określonej w umowie, to uznaje się ją za zgodną z umową, jeżeli nie nastąpiło zwiększenie tej sumy wydatków o więcej niż 20%.

Sprawozdanie częściowe oraz sprawozdanie końcowe z realizacji zadania przyjęto bez uwag. Pismem z dnia 31 grudnia 2019 r. przekazano do księgowości informację o uznaniu umowy za rozliczoną. Pismo w sprawie uznania dotacji przyznanej w 2019 r. za rozliczoną podpisał pracownik zatrudniony w Referacie Inwestycji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych. Pracownikowi nie powierzono w formie pisemnej zadań związanych z rozliczaniem dotacji.

Zadania związane m.in. z rozliczaniem dotacji dla klubów sportowych do miesiąca maja 2019 r. należały do obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. społecznych i sportu - Pełnomocnika Burmistrza do realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Ogrodzieńcu, który w czasie kontroli nie był już pracownikiem Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

Z wyjaśnień złożonych w czasie kontroli wynikało m.in., że stosunek pracy z ww. pracownikiem został rozwiązany w trybie art. 52 Kodeksu Pracy - zwolnienie dyscyplinarne, a w sprawie toczy się postępowanie prokuratorskie i złożono zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez pracownika.

Zarządzeniem Nr 751/2021 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 29 stycznia 2021 r. powołano zespół do sprawdzenia prawidłowości przyznania i rozliczenia dotacji na realizację zadań własnych gminy w zakresie rozwoju sportu w latach 2017 - 2019. Do dnia zakończenia kontroli nie przedłożono ustaleń w tym zakresie.

Wniosek nr 2

Ponownie rozliczyć dotacje udzielone dla Klubu Sportowego Giebło zgodnie z umowami, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego wykorzystania środków finansowych, wyegzekwować ich zwrot do budżetu, mając na uwadze postanowienia ww. umów dotacji, art. 17 pkt 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.), warunki i tryb finansowania zadań z zakresu rozwoju sportu na terenie Gminy Ogrodzieniec ustalone w uchwale Nr VII/45/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadań z zakresu rozwoju sportu na terenie Gminy Ogrodzieniec, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr VIII/62/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 9 kwietnia 2019 r. oraz art. 252 ust. 1 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

Wniosek nr 3

Zapewnić prawidłowe rozliczanie dotacji przekazywanych z budżetu Miasta i Gminy Ogrodzieniec stosownie do art. 16 ust. 1, art. 17 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.), art. 251 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305), art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1133), warunków i trybu finansowania zadań z zakresu rozwoju sportu na terenie Gminy Ogrodzieniec ustalonych w uchwale Nr VII/45/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 26 lutego 2019 r., ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr VIII/62/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 9 kwietnia 2019 r. oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec w ww. zakresie, a także w zakresie dokonywania oceny i wyboru ofert na realizację zadań publicznych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych zgodnie z art. 15 ww. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2020 r. zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy (wniesionego w pieniądzu) na rzecz wykonawców dokonywano z naruszeniem terminów wskazanych w umowach o zamówienia publiczne nr ZPG.272.8.2019 z dnia 1 października 2019 r. i nr ZPG.271.11.2019 z dnia 18 października 2019 r. oraz art. 151 ust. 1 – obowiązującej do dnia 31 grudnia 2020 r. – ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem, zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.*

Powyższe dotyczyło postępowań o udzielenie zamówień publicznych pn.:

✓ *„Utworzenie Dziennego Domu SENIOR+ w Gminie Ogrodzieniec”, w przypadku którego stwierdzono, że przedmiot zamówienia został wykonany do dnia 5 grudnia 2019 r. i protokolarnie uznany przez zamawiającego za należyte wykonany w dniu 12 grudnia 2019 r., natomiast zwrotu 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie 11.613,00 zł dokonano w dniu 17 stycznia 2020 r.*

W myśl postanowień § 8 ust. 5 pkt 1 umowy nr ZPG.272.8.2019 z dnia 1 października 2019 r. zawartej z wykonawcą zadania, zamawiający winien zwrócić wykonawcy zabezpieczenie należytego wykonania umowy w następujących wysokościach i terminach: część zabezpieczenia stanowiącą gwarancję zgodnego z umową i należytego wykonania przedmiotu umowy (tj. 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy) – w ciągu 30 dni po ostatecznym odbiorze robót.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, termin zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy upływał w sobotę 11 stycznia 2020 r., natomiast pismo nr IRG.7013.5.1.2020 do Referatu Zamówień Publicznych pracownik merytoryczny przekazał w dniu 14 stycznia 2020 r. (w poniedziałek 13 stycznia 2020 r. pracownik przebywał na delegacji).

Pismo nr IRG.7013.5.1.2020 z dnia 14 stycznia 2020 r. w sprawie zwrotu zabezpieczenia zostało sporządzone przez Kierownika ówczesnego Referatu Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego (obecnie Referatu Inwestycji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych). Z kolei Kierownik ówczesnego Referatu Zamówień Publicznych, Planowania Przestrzennego i Gospodarki Mieniem Komunalnym, pismem nr ZPG.271.33.2019

(ZPG.272.8.2019) z dnia 16 stycznia 2020 r. zwrócił się do Skarbnika Miasta i Gminy z wnioskiem o zwrot zabezpieczenia.

Opóźnienie w zwrocie 70% kwoty ww. zabezpieczenia należytego wykonania umowy wyniosło 6 dni.

✓ „Przebudowa drogi gminnej – ul. Cmentarna w Ogrodzieńcu”, w przypadku którego stwierdzono, że dokonano przedterminowego zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionego w pieniądzu, tj. przed zakończeniem wykonania zamówienia.

Przedmiot zamówienia został wykonany do dnia 3 lutego 2020 r. i protokolarnie uznany przez zamawiającego za należyte wykonany w dniu 10 lutego 2020 r., natomiast zwrotu - 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie 19.462,33 zł dokonano w dniu 17 stycznia 2020 r.

Powyższym naruszono ponadto postanowienia § 7 ust. 5 pkt 1 umowy nr ZPG.271.11.2019 z dnia 18 października 2019 r. zawartej z wykonawcą zadania, zgodnie z którymi zamawiający zwróci wykonawcy zabezpieczenie należytego wykonania umowy w następujących wysokościach i terminach: część zabezpieczenia stanowiącą gwarancję zgodnego z umową i należytego wykonania przedmiotu umowy (tj. 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy) – w ciągu 30 dni po ostatecznym odbiorze robót.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, przyczyną powyższego było mylne przekonanie pracownika merytorycznego, iż protokół częściowy odbioru robót z dnia 9 stycznia 2020 r. jest protokołem ostatecznym.

Pismo nr IRG.7013.5.1.2020 wnioskujące o zwrot stosownej części zabezpieczenia należytego wykonania umowy zostało sporządzone i skierowane przez Kierownika ówczesnego Referatu Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego (obecnie Referatu Inwestycji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych) w dniu 14 stycznia 2020 r. Z kolei Kierownik ówczesnego Referatu Zamówień Publicznych, Planowania Przestrzennego i Gospodarki Mieniem Komunalnym, pismem nr ZPG.271.33.2019 (ZPG.272.8.2019) z dnia 16 stycznia 2020 r. zwrócił się do Skarbnika Miasta i Gminy z wnioskiem o zwrot zabezpieczenia.

Zwrotu 70% kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy dokonano 17 dni przed wykonaniem zamówienia i 24 dni przed dniem, w którym zamawiający uznał zamówienie za należyte wykonane.

W Urzędzie Miasta i Gminy Ogrodzieniec nie wprowadzano pisemnych regulacji w zakresie przekazywania informacji dotyczących zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Zgodnie z wyjaśnieniami, Referat Zamówień Publicznych finalizując zawarcie umowy wymaga od wykonawcy wniesienia stosownego zabezpieczenia, po zawarciu umowy zadanie do realizacji przekazywane jest do właściwego referatu, a po zakończeniu zadania i sporządzeniu protokołu odbioru końcowego referat realizujący umowę przekazuje informację do Referatu Zamówień Publicznych. Z tego referatu jest przekazywana do Referatu Finansowego dyspozycja dotycząca zwrotu środków.

Zadania związane z terminowym informowaniem Referatu Zamówień Publicznych o konieczności zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy należały do Kierownika Referatu Inwestycji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych (poprzednio Referatu Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego). Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Magdalena Sitek – Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

Wniosek nr 4

Zapewnić regulowanie zobowiązań wobec wykonawców zamówień publicznych z tytułu zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane, zgodnie z art. 453 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2019), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

W zakresie sprzedaży nieruchomości gminnych:

– *W zakresie przeprowadzonych w latach 2018 - 2020 postępowań na sprzedaż nieruchomości w trybie przetargów ustnych nieograniczonych stwierdzono, że:*

- *ogłoszenia o I, II i III przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej – działki nr 804/19 publikowano z naruszeniem § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490 z późn. zm.), tzn. bez zachowania 2 miesięcznego okresu przed wyznaczonym terminem przetargu. Zgodnie z tym przepisem, właściwy organ podaje do publicznej wiadomości ogłoszenie o przetargu – w przypadku nieruchomości, której cena wywoławcza jest wyższa niż równowartość 100.000 euro – co najmniej na okres 2 miesięcy przed wyznaczonym terminem przetargu.*

Tak samo, wyciągi z ogłoszeń o I, II i III przetargu zamieszczono w prasie codziennej ogólnokrajowej bez zachowania 2 miesięcznego okresu przed wyznaczonym terminem przetargu, co było niezgodne z § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia. W myśl przywołanego przepisu (zdanie pierwsze), w przypadku przetargu na zbycie nieruchomości, której cena wywoławcza jest wyższa niż równowartość 100.000 euro, wyciąg z ogłoszenia o przetargu zamieszcza się co najmniej na 2 miesiące przed wyznaczonym terminem przetargu, w prasie codziennej ogólnokrajowej.

Zatem, pomimo że we wszystkich trzech przetargach ustalona cena wywoławcza przedmiotowej nieruchomości była wyższa niż równowartość 100.000 euro, ogłoszenia i wyciągi z tych ogłoszeń publikowano bez zachowania 2 miesięcznych okresów przed terminem przetargów, i tak:

- *ogłoszenie o I przetargu (oraz wyciąg z ogłoszenia), w którym wyznaczono termin przetargu na dzień 12 lipca 2018 r., opublikowano w dniu 7 czerwca 2018 r. – cena wywoławcza wynosiła 540.000,00 zł (wraz z podatkiem VAT),*
- *ogłoszenie o II przetargu (oraz wyciąg z ogłoszenia), w którym wyznaczono termin przetargu na dzień 7 września 2018 r., opublikowano w dniu 31 lipca 2018 r. – cena wywoławcza wynosiła 480.000,00 zł (wraz z podatkiem VAT),*
- *ogłoszenie o III przetargu (oraz wyciąg z ogłoszenia), w którym wyznaczono termin przetargu na dzień 7 listopada 2018 r., opublikowano w dniu 26 września 2018 r. – cena wywoławcza wynosiła 430.000,00 zł (wraz z podatkiem VAT).*

Stosownie do § 6 ust. 6 ww. rozporządzenia, przeliczenia ceny wywoławczej na równowartość euro dokonuje się nie wcześniej niż 7 dni przed terminem pierwszego ogłoszenia o przetargu, według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w tym dniu.

W ogłoszeniach o I, II i III przetargu ustnym nieograniczonym (oraz w wyciągach z ogłoszeń) na sprzedaż działki nr 804/19 właściwy organ każdorazowo posłużył się sformulowaniem

„Cena wywoławcza nieruchomości niezabudowanej stanowi kwotę w wysokości [540.000,00 zł, 480.000,00 zł, 430.000,00 zł – odpowiednio dla kolejnego przetargu] obejmującą 23% podatek VAT”.

Przetargi zakończyły się wynikiem negatywnym, ponieważ żaden oferent nie wniósł wadium.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, w ogłoszeniach o przetargu I, II, III na sprzedaż działki nr 804/19 przez przeoczenie nie podano ceny wywoławczej netto obniżonej o obowiązujący wówczas podatek VAT w wysokości 23%.

- w ogłoszeniach o II, III i IV przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości gminnych nie podawano informacji o terminach przeprowadzania poprzednich przetargów, czym naruszono art. 38 ust. 2 (zdanie drugie) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, w ogłoszeniu o przetargu podaje się informacje zamieszczone w wykazie oraz czas, miejsce i warunki przetargu, a w razie ogłoszenia kolejnego przetargu, również terminy przeprowadzenia poprzednich przetargów.*

Powyższe stwierdzono w przypadku:

➤ ogłoszeń publikowanych w celu sprzedaży działki nr 804/19, tj.:

- w ogłoszeniu z dnia 31 lipca 2018 r. o II przetargu – nie podano terminu przeprowadzenia I przetargu (12 lipca 2018 r.),*
- w ogłoszeniu z dnia 26 września 2018 r. o III przetargu – nie podano terminów przeprowadzenia I przetargu i II przetargu (odpowiednio – 12 lipca 2018 r. i 7 września 2018 r.),*
- w ogłoszeniu z dnia 15 marca 2019 r. o IV przetargu – nie podano terminów przeprowadzenia I przetargu, II przetargu i III przetargu (odpowiednio – 12 lipca 2018 r., 7 września 2018 r. i 7 listopada 2018 r.),*

➤ ogłoszenia o II przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działek o numerach 2850, 2851/2 i 2851/3 z dnia 14 lutego 2020 r. – nie podano terminu przeprowadzenia I przetargu (8 listopada 2020 r.),

➤ ogłoszenie o II przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działek o numerach 1321 i 1323 z dnia 31 sierpnia 2020 r. – nie podano terminu przeprowadzenia I przetargu (15 czerwca 2020 r.).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie pracownika merytorycznego ds. gospodarowania mieniem.

- w informacjach o wynikach przetargów nie zawierano oznaczenia nieruchomości będącej przedmiotem przetargu według księgi wieczystej. Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 (w brzmieniu do 5 października 2020 r.) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490 z późn. zm.), w przypadku niezaskarżenia w wyznaczonym terminie czynności związanych z przeprowadzeniem przetargu, właściwy organ podaje do publicznej wiadomości, wywieszając w siedzibie właściwego urzędu, na okres 7 dni, informację o wyniku przetargu, która powinna zawierać oznaczenie nieruchomości będącej przedmiotem przetargu według katastru nieruchomości i księgi wieczystej.*

Powyższe stwierdzono w informacjach o wynikach przetargów na sprzedaż:

- działki nr 804/19 – informacje o wyniku I, II i III przetargu (zakończonych wynikiem negatywnym),*
- działki nr 335/9 – informacja o wyniku I przetargu,*

- działek o numerach 2850, 2851/2 i 2851/3 – informacja o wyniku I przetargu (zakończonego wynikiem negatywnym) i o wyniku II przetargu,
- działek o numerach 1321 i 1323 – informacja o wyniku I przetargu (zakończonego wynikiem negatywnym) i o wyniku II przetargu.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną nieprawidłowości był błąd pracownika merytorycznego ds. gospodarowania mieniem.

Prowadzenie spraw związanych ze sprzedażą nieruchomości należało do pracowników ds. gospodarowania mieniem w Referacie Gospodarki Komunalnej i Mienia Gminy (w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 3 lutego 2020 r. – Referacie Zamówień Publicznych, Planowania Przestrzennego i Gospodarki Mieniem, a w okresie od 3 lutego 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. – Referacie Zamówień Publicznych i Gospodarki Mieniem). Nadzór w tym zakresie sprawowali Kierownicy Referatów.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec prowadzącymi zadania dotyczące sprzedaży nieruchomości w zakresie:

- podawania do publicznej wiadomości ogłoszeń o przetargach (oraz wyciągów z tych ogłoszeń) na zbycie nieruchomości, których cena wywoławcza jest wyższa niż równowartość 100.000 euro, stosownie do § 6 ust. 1 i ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490 z późn. zm.),
- podawania w ogłoszeniach o kolejnych przetargach na sprzedaż nieruchomości informacji o terminach przeprowadzania poprzednich przetargów, stosownie do art. 38 ust. 2 (zdanie drugie) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.),
- podawania w informacjach o wyniku przetargu oznaczenia nieruchomości będącej przedmiotem przetargu według księgi wieczystej, stosownie do § 12 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r., mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- Do dnia kontroli nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające w zakresie wykazanych przez podatników danych w deklaracjach na podatek od nieruchomości oraz nie wezwano tych podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych.

Zgodnie z art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.) w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. W myśl art. 272 pkt 3 ww. ustawy, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u ww. podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. Zgodnie z art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Na nieruchomościach zajmowanych przez podatników znajdowały się budowle w postaci parkingów i ogrodzeń, wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej, których podatnicy nie deklarowali w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości.

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o nr karty kontowej – 13/00041 (osoby prawnej – spółki z o.o.), który za lata 2016 - 2020 oraz na 2021 r. wykazywał w deklaracji na podatek od nieruchomości grunty oraz budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej. Podatnik nie wykazywał budowli do opodatkowania.*

W wyniku wizji lokalnej stwierdzono, że nieruchomości gruntowe zajęte przez podatnika pod działalność gospodarczą zostały wyasfaltowane.

- *podatnika o nr karty kontowej – 13/00097 (osoby prawnej – spółki z o.o.), który za lata 2016 - 2020 wykazywał w deklaracji na podatek od nieruchomości grunty oraz budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, natomiast nie wykazywał budowli.*

W wyniku wizji lokalnej stwierdzono, że nieruchomość gruntowa zajęta pod działalność gospodarczą została częściowo wyłożona betonowymi kostkami brukowymi (tzw. puzzlami), a ponadto ogrodzona.

Po zakończeniu czynności kontrolnych, w dniu 11 lutego 2021 r., podatnik złożył do organu podatkowego deklarację na podatek od nieruchomości na rok 2021 oraz korekty deklaracji na lata 2016 - 2020. W złożonej deklaracji i korektach deklaracji podatnik wykazał do opodatkowania budowle o wartości 20.000,00 zł oraz wyliczył kwotę podatku od nieruchomości z tego tytułu w wysokości 400,00 zł za każdy rok.

- *podatnika o nr karty kontowej – 13/00070 (osoby prawnej – spółki z o.o.), który za 2016 r. i 2020 r. wykazywał w deklaracji na podatek od nieruchomości grunty oraz budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, natomiast nie wykazał budowli. W deklaracjach złożonych przez podatnika za lata 2017 - 2019 podatnik, oprócz gruntów i budynków, wykazywał budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o wartości 80.927,04 zł. Pismem z dnia 4 lutego 2020 r. podatnik poinformował organ podatkowy, że w 2020 r. nie posiada budowli, które znajdowały się na jego terenie w latach ubiegłych, bowiem były to namioty magazynowe, które zostały zdemontowane.*

W 2021 r. podatnik złożył deklarację na podatek od nieruchomości, w której wykazał grunty oraz budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, nie wykazał natomiast budowli.

W wyniku wizji lokalnej stwierdzono, że nieruchomości gruntowe zajęte pod działalność gospodarczą zostały wyłożone betonowymi kostkami brukowymi.

W trakcie kontroli wyjaśniono, że pracownicy organu podatkowego corocznie dokonują weryfikacji składanych deklaracji porównując je z deklaracjami z poprzedniego roku. Efektem tej weryfikacji było skierowanie zapytania na początku lutego 2020 r. do podatnika o numerze karty kontowej 13/00070 o rozbieżności danych wykazanych w deklaracji na 2020 r. w stosunku do deklaracji na 2019 r., w zakresie wykazywanych budowli. Podatnik złożył wyjaśnienia, które nie wzbudziły zastrzeżeń pracownika organu podatkowego.

- *podatnika o nr karty kontowej – 13/00125 (osoby prawnej – spółki jawnej), który za lata 2019 - 2020 oraz na 2021 r. wykazywał w deklaracji na podatek od nieruchomości grunty oraz budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej. Podatnik nie*

wykazywał budowli do opodatkowania. W wyniku wizji lokalnej stwierdzono, że nieruchomości gruntowe zajęte przez podatnika pod działalność gospodarczą zostały wyłożone betonowymi kostkami brukowymi.

Zgodnie z wyjaśnieniami, organ podatkowy nie wzywał ww. podatników do udzielenia wyjaśnień w związku z brakiem zadeklarowania do opodatkowania budowli, ponieważ składane deklaracje na podatek od nieruchomości nie budziły wątpliwości organu podatkowego w zakresie zadeklarowanych przedmiotów do opodatkowania, a ponadto, że zostanie przeprowadzona weryfikacja informacji złożonych przez podmioty prawne na 2021 r. w zakresie podatku od nieruchomości i w przypadku, gdy podatnik nie zgłosił do opodatkowania budowli, zostanie wezwany do złożenia wyjaśnień.

Wizja lokalna ww. nieruchomości została przeprowadzona w dniu 3 lutego 2021 r. przez Inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w obecności Inspektora ds. wymiaru podatków.

Powyżsi podatnicy posiadający nieruchomości gruntowe zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, na których znajdują się budowle, mieli obowiązek wykazania ich wartości jako podstawy opodatkowania.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają m.in.: budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W myśl art. 1a ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy, budowla to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Zadania dotyczące dokonywania wymiaru dla podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz przeprowadzanie czynności sprawdzających należały do Inspektora ds. wymiaru podatków w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie należał do Zastępcy Kierownika Referatu Finansowego ds. podatków i opłat.

Wniosek nr 6

Wszczęć postępowanie podatkowe w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.) wobec podatników o numerach kart kontowych 13/00041, 13/00070, 13/00125 w celu ustalenia prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2016 - 2020, z uwzględnieniem wymogów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w Urzędzie Miasta i Gminy Ogrodzieniec w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 2, art. 281 § 1 i § 2, art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

W zakresie innych dochodów budżetowych:

- *W latach 2019 - 2020 nie podejmowano w stosunku do najemców i dzierżawców nieruchomości stanowiących własność Gminy Ogrodzieniec prowadzących działalność gospodarczą, nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu najmu/dzierżawy, czynności w celu wyegzekwowania rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 684 z późn. zm.). Z dniem 1 stycznia 2020 r. tytuł ustawy został zmieniony na „o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych”.*

Stosownie do wskazanych przepisów - w brzmieniu do 31 grudnia 2019 r. - wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności.

Jak stanowi art. 7 ust. 1 ww. ustawy, w transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;*
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.*

Od dnia 1 stycznia 2020 r. powyższa rekompensata wynosi 40 euro, gdy wartość świadczenia pieniężnego nie przekracza 5.000 złotych; 70 euro, gdy wartość świadczenia pieniężnego jest wyższa niż 5.000 złotych, ale niższa niż 50.000 złotych i 100 euro, gdy wartość świadczenia pieniężnego jest równa lub wyższa od 50.000 złotych.

Stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Zgodnie natomiast z art. 254 pkt 1 tej samej ustawy, w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązują następujące zasady gospodarki finansowej: ustalenie, pobieranie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

W myśl art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.), źródłami dochodów własnych gminy są dochody z majątku gminy. Ponadto, jak stanowi art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.), gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje burmistrz, a gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzeniem windykacji tych należności.

Powyższe dotyczyło najemców/dzierżawców o numerach kart kontowych: CZM/1/13 i CZN/1/71. W latach 2019 - 2020 opóźnienia w zapłacie czynszu przez ww. kontrahentów, skutkujące naliczeniem odsetek, dotyczyły łącznie 11 faktur, zwłoka w zapłacie należności wynosiła od 2 do 15 dni.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, Gmina Ogrodzieniec stoi na stanowisku, że rekompensata za koszty odzyskiwania należności ma charakter uprawnienia przysługującego wierzycielowi, co oznacza, że jest on uprawniony a nie zobowiązany do dochodzenia kwoty rekompensaty, przewidzianej ww. przepisem, a ponadto że od indywidualnej oceny wierzyciela zależy realizacja tego uprawnienia.

O ile sama ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych nie przewiduje obowiązku dochodzenia zapłaty rekompensaty od dłużnika przez podmiot publiczny, to już przytoczony wcześniej art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych bezwzględnie nakłada na jednostki sektora finansów publicznych obowiązek ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowe podejmowanie w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Ponadto, nawet w okresie wprowadzenia w Polsce stanu epidemii lub zagrożenia epidemiologicznego nie wprowadzono przepisów pozwalających wierzycielom odstąpić od naliczania rekompensaty z tytułu dochodzenia należności cywilnoprawnych w transakcjach handlowych.

Prowadzenie spraw z zakresu najmu i dzierżawy nieruchomości gminnych oraz spraw z zakresu opłat za najem i dzierżawę należało do pracowników Referatu Gospodarki Komunalnej i Mienia Gminy. Nadzór w tym zakresie sprawowała Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 8

Przeanalizować terminy płatności, przypadające w latach 2016 - 2021 (do dnia kontroli), należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą, a w przypadku nieterminowych wpłat podjąć działania w celu dochodzenia należności, o których mowa w art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 424), mając na uwadze art. 42 ust. 5, art. 254 ust. 1 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305), art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 23 z późn. zm.) oraz art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i inwentaryzacji:

- *W 2018 r. zaniechano ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec operacji gospodarczych dotyczących sprzedaży działek o numerach 7551 i 7615, niezgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.).*

Zgodnie z ww. przepisami ustawy, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, a księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań.

Było to również niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 011 wynikającymi z postanowień załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), zgodnie z którymi na stronie Ma konta 011 ujmuje się w szczególności wycofanie środków trwałych z używania na skutek ich sprzedaży.

Także postanowienia zakładowego planu kont wprowadzonego zarządzeniem Nr 10/2010 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 30 grudnia 2010 r. (ze zmianami) obowiązywały do ujmowania na stronie Ma konta 011 wycofania środków trwałych z używania na skutek ich sprzedaży.

Działki nr 7551 i nr 7615 zostały zbyte w dniu 30 kwietnia 2018 r. na mocy aktu notarialnego Rep. A nr 2315/2018, natomiast w księgach rachunkowych Urzędu operacja sprzedaży została ujęta na koncie 011-1 w dniu 17 października 2019 r.

Przyczyną nieprawidłowości było nieprzekazanie przez pracowników komórki merytorycznej (ówczesnego Referatu Gospodarki Komunalnej i Gospodarki Mieniem) do Referatu Finansowego informacji dotyczących sprzedaży ww. nieruchomości. Referat Finansowy został poinformowany o sprzedaży działek nr 7551 i nr 7615 pismem ZPG.6810.5.8.2019/2 z dnia 19 września 2019 r. sporządzonym przez pracownika ówczesnego Referatu Zamówień Publicznych, Planowania Przestrzennego i Gospodarki Mieniem. W Urzędzie Miasta i Gminy Ogrodzieniec nie funkcjonowały spisane zasady dotyczące przekazywania do Referatu Finansowego informacji o sprzedaży nieruchomości gminnych przez komórkę merytoryczną.

Zmiana dotycząca zbycia działek o numerach 7551 i 7615 została wprowadzona do ewidencji gminnego zasobu nieruchomości (prowadzonej w programie Exel) w komórce merytorycznej w dniu 19 września 2019 r. W jednostce nie obowiązywały spisane regulacje wewnętrzne dotyczące bieżącego dokonywania zmian w ewidencji gminnego zasobu nieruchomości.

W konsekwencji ww. sprzedane nieruchomości wykazano w bilansie jednostki Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec sporządzonym według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. (w którym wartość gruntów zawyżono o kwotę 21.571,50 zł, było 7.506.200,96 zł, powinno być 7.484.629,46 zł) oraz w informacji o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na ww. dzień.

Powyższe świadczy także o nieprawidłowo przeprowadzonej w 2018 r. (według stanu na ostatni dzień grudnia) inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji, tj. niezgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z przywołanym przepisem, jednostki przeprowadzają inwentaryzację gruntów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji, stosownie do art. 27 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy, należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Zgodnie z postanowieniami rozdziału III „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych, wprowadzonej zarządzeniem Nr 136/2011 Burmistrza Miasta i Gminy

Ogrodzieniec, zatytułowanego „Inwentaryzacja w drodze weryfikacji”, dokonuje się porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, ewidencją szczegółową, dokumentami źródłowymi, fakturami, deklaracjami, listami płac, rachunkami, itd., w przypadku gruntów podstawą porównania i weryfikacji sald jest porównanie danych księgowych z odpowiednimi danymi z księgi inwentarzowej, porównanie z ewidencją geodezyjną.

Inwentaryzację gruntów przeprowadzono na podstawie zarządzenia Nr 649/2018 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec według stanu na dzień 22 listopada 2018 r. W wyniku weryfikacji gruntów przeprowadzonej na dzień 22 listopada 2018 r. nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych na koncie 011-0. Na dzień 31 grudnia 2018 r., po dokonaniu zwiększeń i zmniejszeń w stanie środków trwałych na tym koncie, jakie nastąpiły między datą weryfikacji a dniem bilansowym – również nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych. W „Protokole rozliczeń wyników inwentaryzacji i dochodzenia w sprawie różnic inwentaryzacyjnych” z dnia 18 lutego 2019 r., podpisanym przez p. Magdalenę Sitek – Zastępcę Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec, nie wymieniono konta 011-0 jako konta, na którym po dokonaniu rozliczenia inwentaryzacyjnego wykryto nieprawidłowości.

Inwentaryzację gruntów metodą weryfikacji przeprowadzili pracownicy Referatu Finansowego przy współpracy pracowników komórki merytorycznej (ówczesnego Referatu Zamówień Publicznych, Planowania Przestrzennego i Gospodarki Mieniem). Stosownie do § 3 ust. 4 tabela nr 3 „Instrukcji inwentaryzacyjnej”, stanowiącej załącznik do zarządzenia Fn Nr 7/2003 Burmistrza Miasta i Gminy w Ogrodzieńcu z dnia 3 stycznia 2003 r., do wykonania czynności inwentaryzacyjnych (na podstawie weryfikacji stanów ewidencyjnych) zobowiązani byli: Główny Księgowy – ustalenie stanu ewidencyjnego i porównanie z odpowiednimi dowodami, Główny Księgowy przy współpracy kierowników komórek – ustalenie nieprawidłowości, ich wyjaśnienie, rozliczenie i ujęcie w księgach rachunkowych.

Obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki zostały powierzone p. Arkadiuszowi Ilskiemu – Skarbnikowi Miasta i gminy Ogrodzieniec. Zgodnie z art. 4 ust. 5 oraz art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, do jego obowiązków należy także ustalenie i aktualizacja zasad (polityki) rachunkowości jednostki.

Wniosek nr 9

Uzupełnić procedury wewnętrzne w zakresie określenia sposobu oraz terminu przekazywanej dokumentacji operacji związanych ze zmianami w stanie środków trwałych, stosownie do art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec w zakresie przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych, przeprowadzania inwentaryzacji gruntów oraz prawidłowego sporządzania informacji o stanie mienia, stosownie do art. 20 ust. 1, art. 24 ust.1, art. 24 ust. 5 pkt 1, art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) i postanowień zakładowego planu kont wprowadzonego zarządzeniem Nr 351/2019 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości i zakładowego planu kont dla budżetu Gminy Ogrodzieniec oraz dla Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec wraz ze zm., a także „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych, wprowadzonej zarządzeniem Nr 136/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec i Instrukcji inwentaryzacyjnej Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec wprowadzonej zarządzeniem Fn Nr 7/2003 Burmistrza Miasta i Gminy w Ogrodzieńcu z dnia 3 stycznia 2003 r., mając na uwadze art. 267 ust. 1 pkt 3 oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

- *W 2018 r. nieprawidłowo na dzień 31 grudnia zamknięto konto 130 – „Rachunek bieżący jednostki”, pomimo braku prowadzenia w banku wyodrębnionego rachunku bieżącego jednostki budżetowej. Naruszono tym zasady funkcjonowania konta 130 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz zarządzenia Nr 10 z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości i zakładowego planu kont dla budżetu Gminy Ogrodzieniec oraz Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec z późn.zm. Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 130, konto to służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów budżetowych objętych planem finansowym. Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Konto 130 może służyć również do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu jednostki samorządu terytorialnego. W takim przypadku saldo konta 130 w zakresie zrealizowanych wydatków podlega okresowemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań budżetowych na stronę Ma konta 800, a w zakresie dochodów - na stronę Wn konta 800.*

Zgodnie z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej jednostki Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec sporządzonym na dzień 31 grudnia 2018 r. konto 130 zostało zamknięte saldem Wn w kwocie 1.041,58 zł. Powyższe oznaczało, że na rachunku bankowym jednostki

budżetowej – Urzędu winny znajdować się środki pieniężne w kwocie 1.041,58 zł. Faktycznie dla jednostki nie prowadzono wyodrębnionego rachunku bankowego lecz wspólny rachunek bankowy dla jednostki i budżetu (organu). Wobec powyższego, po przeniesieniu zrealizowanych dochodów i wydatków na konto 800, saldo konta 130 winno zostać zamknięte saldem 0,00 zł.

Ponadto ww. saldo Wn konta 130 w kwocie 1.041,58 zł stanowiło persaldo salda Wn konta 130-1 „Dochody UM” w kwocie 1.628,28 zł oraz salda Ma konta 130-2 „Wydatki” w kwocie 586,70 zł.

W wyniku przeprowadzonej wg stanu na 31 grudnia 2018 r. inwentaryzacji aktywów pieniężnych na rachunkach bankowych drogą weryfikacji sald na kontach księgowych z potwierdzeniami sald otrzymanymi z banku, nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych.

Stwierdzono zgodność stanu środków pieniężnych, pomimo że według zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej jednostki Urząd Miasta i Gminy Ogrodzieniec na dzień 31 grudnia 2018 r. saldo po stronie Wn konta 130 wynosiło 1.041,58 zł. Natomiast kwota taka nie wynikała z potwierdzenia sald rachunków bankowych na dzień 31 grudnia 2018 r., gdyż nie było wyodrębnionego rachunku bieżącego dla jednostki budżetowej – Urzędu.

W myśl art. 26 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.), jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych - drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanim w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Zgodnie § 2 ust. 3 oraz § 6 ust. 1 i ust. 2 Instrukcji Inwentaryzacyjnej Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec wprowadzonej zarządzeniem Fn Nr 7/2003 Burmistrza Miasta i Gminy w Ogrodziencu z dnia 3 stycznia 2003 r., w drodze uzyskania od kontrahentów pisemnego potwierdzenia ustala się stany m.in. następujących aktywów i pasywów: krajowych i zagranicznych środków pieniężnych na rachunkach bankowych. Inwentaryzację poprzez uzyskanie pisemnego potwierdzenia stanów przeprowadzają pracownicy działu finansowo-księgowego w zakresie sald z kontrahentami, ujętych w ewidencji księgowej. Inwentaryzacja środków pieniężnych na rachunkach bankowych oraz innych należności i zobowiązań polega na pisemnym uzgodnieniu ich stanów ewidencyjnego z kontrahentami jednostkami i ujęcie w księgach rezultatu uzgodnień.

W myśl § 6 oraz § 8 zarządzenia Nr 649/2018 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 21 listopada 2018 r. w sprawie: zarządzenia inwentaryzacji i powołania Komisji Inwentaryzacyjnej do przeprowadzenia spisu z natury wszystkich składników majątkowych Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, członków komisji uczyniono odpowiedzialnymi za właściwe, dokładne i rzetelne przeprowadzenie inwentaryzacji, zgodnie ze stanem faktycznym. Zgodnie z treścią ww. zarządzenia, inwentaryzacją należało objąć m.in. środki pieniężne na rachunkach bankowych.

Wykonanie zarządzenia powierzono Przewodniczącemu Komisji Inwentaryzacyjnej.

Skutkiem powyższego nieprawidłowo wykazano dane w bilansie jednostki Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec po stronie aktywów w poz. B.III.2. „Środki pieniężne na rachunkach bankowych” oraz po stronie pasywów w poz. D.II.5 „Pozostałe zobowiązania” sporządzonym na dzień 31 grudnia 2018 r.

W pozycji „Środki pieniężne na rachunkach bankowych” wykazano środki będące sumą salda po stronie Wn kont: 130, 135, 139, tj. 176.087,29 zł, zawyżając wykazane środki pieniężne na rachunkach bankowych o kwotę 1.628,28 zł.

W pozycji „Pozostałe zobowiązania” poza kontami 221, 240, 245 wykazano stronę Ma konta 130 wykazując kwotę 81.840,33 zł, a tym samym zawyżając środki o kwotę 586,70 zł.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową i wynik finansowy, a zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie ich treścią ekonomiczną.

Zgodnie z wyjaśnieniami, różnica pomiędzy ewidencją księgową a potwierdzeniami sald wynikała ze wspólnego rachunku dla jednostki Urzędu Miasta i budżetu Gminy Ogrodzieniec i równoległego księgowania na kontach księgowych. W celu uniknięcia takich nieprawidłowości w przyszłości, od stycznia 2019 rachunki jednostki i budżetu zostały rozdzielone. Inwentaryzacja aktywów pieniężnych na rachunkach bankowych została przeprowadzona drogą weryfikacji sald na kontach księgowych z potwierdzeniami sald otrzymanymi z banku. Na jednostce wykonywane były księgowania równoległe i z tego powodu doszło do mylnego zinterpretowania salda.

Zgodnie z zakresem czynności, prowadzenie ewidencji na kontach 133 i 130 należało do pracowników w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowali: od 26 listopada 2018 r. p. Arkadiusz Iłski – Skarbnik Miasta i Gminy, a poprzednio p. Anna Kuźniak – były Skarbnik Miasta i Gminy.

Bilans jednostki Urząd Miasta Ogrodzieniec za 2018 r. został podpisany przez p. Annę Pilarczyk – Burmistrza Miasta i Gminy oraz p. Arkadiusza Iłskiego – Skarbnika Miasta i Gminy.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie:

- prawidłowego ustalania salda konta 130 stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342),
- przeprowadzania inwentaryzacji aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych drogą otrzymania od banków potwierdzeń sald, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.), a także § 2 ust. 3, § 6 ust. 1 i ust. 2 Instrukcji inwentaryzacyjnej Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec wprowadzonej zarządzeniem Fn Nr 7/2003 Burmistrza Miasta i Gminy w Ogrodzieńcu z dnia 3 stycznia 2003 r., w celu właściwej prezentacji danych w księgach rachunkowych i bilansie Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, z uwzględnieniem wymogów art. 4 ust. 1 i 2 ww. ustawy o rachunkowości, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

- *Od stycznia 2017 r. do grudnia 2020 r. nieprawidłowo prowadzono ewidencję na koncie pozabilansowym 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych”, poprzez zaniechanie bieżącego ujęcia zmian planu finansowego wynikających z zarządzeń Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec oraz realizowanych wydatków budżetowych. Operacje związane z wykonaniem planu finansowego wydatków budżetowych, jak i zmiany planu wydatków występujące w trakcie miesiąca ujmowano na koniec każdego miesiąca.*

Powyższym naruszono zasady funkcjonowania konta 980, określone w zarządzeniach Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec: Nr 10 z dnia 30 grudnia 2010 r. ze zm. oraz Nr 351/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r. wraz ze zm. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości i zakładowego planu kont dla budżetu Gminy Ogrodzieniec oraz Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Naruszono tym również zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.). Takie same zasady funkcjonowania konta określone zostały w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.). Zgodnie z zakładowym planem kont oraz wymogami ww. rozporządzeń, konto 980 służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych. Na stronie Wn konta 980 ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych oraz jego zmiany. Na stronie Ma konta 980 ujmuje się: równowartość zrealizowanych wydatków budżetu, wartość planu niezrealizowanego i wygasłego. Ewidencja szczegółowa do konta 980 jest prowadzona w szczególności planu finansowego wydatków budżetowych. Konto 980 nie wykazuje na koniec roku salda.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Arkadiusza Ilskiego – Skarbnika Miasta i Gminy Ogrodzieniec, księgowanie zmian w planie wydatków na koncie 980 na koniec każdego miesiąca uznano za wystarczające.

Od stycznia 2021 r. ewidencja na koncie pozabilansowym 980 prowadzona jest na bieżąco.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji na pozabilansowym koncie 980 wykonywali pracownicy w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowali: od 26 listopada 2018 r. p. Arkadiusz Ilski – Skarbnik Miasta i Gminy, a poprzednio p. Anna Kuźniak – były Skarbnik Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

- *W latach 2017 - 2020 r. w ewidencji księgowej budżetu na kontach 134 „Kredyty bankowe” i 260 „Zobowiązania finansowe” w korespondencji z kontem 909-2 „Rozliczenia międzyokresowe – odsetki od kredytów i pożyczek”, operacje dotyczące spłaty odsetek od pożyczek, kredytów oraz obligacji ujmowano w księgach rachunkowych organu, tj. jednorazowo na koniec każdego roku, a nie w momencie faktycznej ich spłaty.*

Powyższe było niezgodne z § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz

państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.) oraz § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

Zgodnie z ww. przepisami, odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Jednocześnie w myśl art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.), do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Od stycznia 2021 r. odsetki od zobowiązań wykazywane są na kontach księgowych w momencie ich zapłaty.

Księgowania na kontach organu dokonywali pracownicy Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie od 26 listopada 2018 r. należał do p. Arkadiusza Ilskiego – Skarbnika Miasta i Gminy, a poprzednio należał do p. Anny Kuźniak – byłego Skarbnika Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

- W bilansach z wykonania budżetu Gminy Ogrodzieniec za lata 2017 - 2019 nie wykazano jako zobowiązań krótkoterminowych tej części zobowiązań z tytułu rat zaciągniętej pożyczki, kredytu, emisji obligacji, których spłata przypadła w ciągu 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym. Powyższe zobowiązania wykazane zostały jako zobowiązania długoterminowe.

Naruszono tym art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.). Powyższym naruszono również § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami ustawy, przez zobowiązania krótkoterminowe rozumie się ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub część tych pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Natomiast zgodnie z § 17 ust. 6 ww. rozporządzenia, z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządza się bilans zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 9 do rozporządzenia oraz w myśl § 23 ust. 4 ww. rozporządzenia, bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

Powyższe stwierdzono w:

- bilansie z wykonania budżetu Gminy Ogrodzieniec za 2017 r., w którym w pozycji zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 400.000,00 zł,
- bilansie z wykonania budżetu Gminy Ogrodzieniec za 2018 r., w którym w pozycji zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 1.749.593,50 zł,
- bilansie z wykonania budżetu Gminy Ogrodzieniec za 2019 r., w którym w pozycji zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 1.150.406,50 zł.

Zadania w zakresie sporządzania bilansu z wykonania budżetu Gminy Ogrodzieniec należały do pracowników w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowali: od 26 listopada 2018 r. p. Arkadiusz Ilski – Skarbnik Miasta i Gminy, a poprzednio p. Anna Kuźniak – były Skarbnik Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Ogrodzieniec za 2017 r. został podpisany przez p. Andrzeja Mikulskiego – byłego Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec oraz p. Annę Kuźniak – byłego Skarbnika Miasta i Gminy. Bilans z wykonania budżetu za 2018 r. i 2019 r. podpisali: p. Anna Pilarczyk – Burmistrz Miasta i Gminy oraz p. Arkadiusz Ilski – Skarbnik Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

Wniosek nr 12

Zapewnić prawidłowe sporządzanie bilansu z wykonania budżetu Gminy Ogrodzieniec w zakresie podziału zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, emisji obligacji na krótkoterminowe i długoterminowe, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.), mając na uwadze wymogi § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnieść do Kolegium tutejszej Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej